



Räddningstjänsten
Höga Kusten · Ådalen

Årsredovisning 2022

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen

Organisationsnummer: 222000-1354



Fastställt i förbundsdirektionen 2023-XX-XX

Innehållsförteckning

1	En orolig omvärld	4
2	Förvaltningsberättelse	5
2.1	Organisation och uppdrag	5
2.1.1	Förbundsdirektionen	5
2.2	Översikt över verksamhetens utveckling	6
2.3	Den kommunala koncernen	6
2.3.1	Privata utförare	6
2.4	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
2.4.1	Pensionsförpliktelser	7
2.5	Händelser av väsentlig betydelse	8
2.5.1	Ukraina	8
2.5.2	Samarbete i Västernorrland	8
2.5.3	Räddningsregion MittNorrland	8
2.5.4	Säkerhetsskydd.....	8
2.5.5	Suicidprevention.....	9
2.5.6	Räddningspersonal i beredskap (RIB).....	9
2.5.7	Räddningstjänst.....	9
2.6	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	13
2.6.1	Ägaruppdrag	13
2.6.2	Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning.....	13
2.6.3	Budgetarbete.....	14
2.6.4	Internkontroll	14
2.7	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	15
2.7.1	Uppföljning av verksamhetsmål	16
2.7.2	Kommentar verksamhetsmål	17
2.7.3	Uppföljning av finansiella mål	17
2.7.4	Kommentar finansiella mål	18
2.7.5	Budgetavvikelse.....	18
2.7.6	God ekonomisk hushållning	19
2.8	Balanskravsresultat	19
2.9	Väsentliga personalförhållanden	19
2.9.1	Sjukfrånvaro	21
2.9.2	Friskvård	22



2.9.3	Framtida personalutveckling	22
2.10	Förväntad utveckling och framtid	23
3	Drift- och investeringsredovisning	24
3.1	Driftredovisning	24
3.1.1	Intäkter	24
3.1.2	Kostnader	24
3.2	Investeringsredovisning	24
4	Resultaträkning	26
5	Balansräkning	26
6	Kassaflödesanalys	27
7	Noter	28
8	Redovisningsprinciper	31

1 En orolig omvärld

Vi gick från pandemi till en än mer orolig omvärld. Rysslands invasion av Ukraina har påverkat samhället och oss på många sätt. En är att räddningstjänst under höjd beredskap och civilt försvar åter har hamnat högt på dagordningen och kommer att prägla vårt arbete under de kommande åren. Vi har ett stort arbete med planering och utbildning av personal framför oss tillsammans med de satsningar och kommande krav som kommer från centralt håll.

Efter pandemin har förbundet kunnat återvända till mer normal verksamhet och vi har under året kunnat bedriva utbildning och uppsökande verksamhet enligt lagd planering. Vi har även vidgat vårt uppdrag och arbetat med suicidsamordning gentemot Kramfors kommun, där vi på olika sätt lyft detta och sett till att medarbetare och kommuninvånare på olika sätt uppmärksammats och fått information och utbildning kring detta viktiga ämne.

En stor del av verksamheten handlar om att söka och behålla personal. Framförallt inom RIB-verksamheten är det en utmaning att hitta personer som är intresserade och har arbetsgivare som tillåter att deras personal har yrket som brandman vid sidan om sin huvudanställning.

Ekonomiskt har verksamheten följt planeringen relativt väl. Resultatet är ett överskott som till stor del kan förklaras av minskade pensionskostnader. Dessa stiger dock nästa år igen. Under året gjordes en lönesatsning på personalen där medlemskommunerna tillskjutit medel för att möjliggöra en ökning för samtlig personal. Från att ha legat långt ner i lönejämförelser har vi nu förbättrat vår position, vilket hjälper oss i kommande rekryteringar.

Vårt samarbete med närliggande räddningstjänster fortsätter. Under året har vi vid flera olika tillfällen fått se nyttan av det operativa samarbetet där vi både har fått hjälp av länets räddningstjänster, likväl som hjälp till vid större insatser. Planeringen för att utöka detta arbete med räddningstjänsterna i Jämtland och R10-kommunderna fortsätter och planeras komma igång under våren 2023.

Andreas Hoff
förbundschef



2 Förvaltningsberättelse

2.1 Organisation och uppdrag

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen (HKÅ) är ett kommunalförbund mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska svara för den gemensamma verksamheten inom området skydd mot olyckor åt medlemskommunerna, i enlighet med vad som åligger var och en. Kommunalförbundet ska möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

HKÅ leds av en förbundsledning och medlemskommunerna har i en förbundsordning reglerat uppdraget samt hur verksamheten ska styras.

Förbundet omfattar ett stort geografiskt område. Huvuddelen av verksamheten planeras och genomförs på de tre centralorterna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Den externa verksamheten består av två avdelningar; process och produktion. Processavdelningens huvudansvar är det förebyggande arbetet med skydd mot olyckor. Produktionsavdelningen består av en heltidsorganisation samt en beredskapsorganisation och har som huvuduppgift att bedriva förebyggande arbete genom utbildning och information, öva inför samt upprätthålla beredskap och utföra räddningsinsatser.

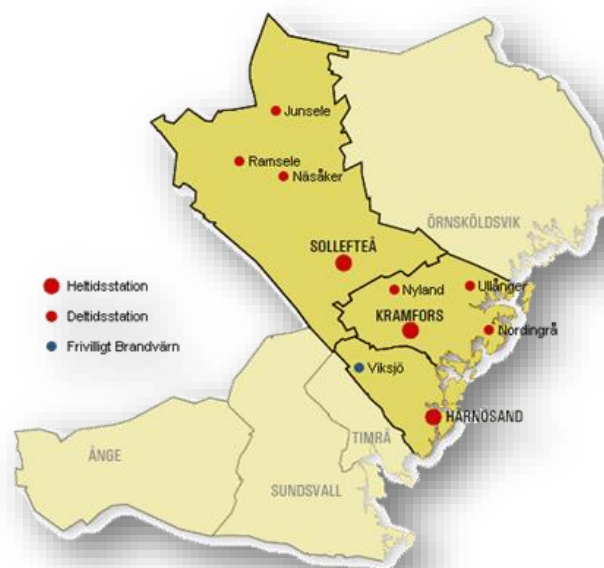


Bild 1: Förbundskarta

2.1.1 Förbundsledningen

Förbundet styrs av en politiskt sammansatt förbundsledning med ledamöter från förbundets samtliga tre medlemskommuner. Förbundsledningen har under 2022, tillsammans med berörda parter inom förbundet, sammanträtt fem gånger. Förbundsledningens uppgift är att tillse att verksamheten bedrivs med de mål och riktlinjer som fullmäktige i respektive medlemskommun har beslutat om samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Tabell 1: Ledamöter i förbundsdirektionen

Medlemskommun	Ordinarie	Ersättare
Sollefteå	Åsa Sjödén (S) Markus Spjuth/ Jörgen Andersson (V)	Morgan Nordin (S) Ingemar Jonsson (C)
Kramfors	Malin Svanholm (S) Ida Stafrin (C)	Karl-Johan Rahm (V) Matts Söderberg (L)
Härnösand	Lennart Mohlin (S) Anders Gäfvert (M)	Ingemar Wiklander (KD) Ingemar Ljunggren (M)

2.2 Översikt över verksamhetens utveckling

I tabellen nedan presenteras översiktligt verksamhetens utveckling över en femårsperiod.

Tabell 2: Nyckeltal verksamhetens utveckling

Nyckeltal	2022	2021	2020	2019	2018
Folkmängd förbundsområde	61 831	61 924	62 119	62 689	63 045
Verksamhetens intäkter (tkr)	7 059	6 562	6 530	7 370	17 359
Kommunbidrag (tkr)	87 976	83 636	81 763	79 924	78 588
Verksamhetens kostnader (tkr)	77 390	75 903	71 820	78 516	88 020
Avskrivningar (tkr)	13 321	12 936	12 707	3 513	3 710
Investeringar (tkr)	938	10 480	7 859	655	5 492
Årets resultat (tkr)	3 566	483	2 493	4 392	3 530
Soliditet* (%)	28	23	20	27	21
Självfinansieringsgrad** (%)	1431	109	57	2757	-139
Antal anställda	226	227	221	217	223
varav kvinnor (%)	16	14	13	14	11

*Soliditet definieras som eget kapital dividerat med balansslutningen och anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. **Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar och visar i vilken utsträckning verksamheten kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten.

2018 är det år som skiljer sig mest från övriga år avseende intäkter och kostnader. Detta beror på det stora antalet skogsbränder under 2018 som påverkade kostnaderna främst i form av helikopterkostnader samt ökade personalkostnader. De högre intäkterna 2018 beror på ersättningarna från medlemskommunerna och staten för skogsbränderna om cirka 10,2 mnkr som bokfördes som en intäkt. Den kraftiga ökningen av avskrivningar 2019 beror på att hyror nu redovisas som finansiell leasing. Detta ger en kostnadssänkning av hyror med ungefär motsvarande belopp.

2022 års resultat består till stor del på att pensionskostnaderna blev lägre än budgeterat. Investeringsnivån är väldigt liten under året. Det beror främst på att leveranstiden på fordon har blivit avsevärt längre och kan inte levereras inom den tid som förutsatts. Sett över tid så följer investeringarna den beslutade planen.

2.3 Den kommunala koncernen

2.3.1 Privata utförare

Enlig 3 kap 4§ lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen ansvara för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll. Hanteringen av detta regleras i avtal mellan förbundet och den skorstensfejarmästare som förestår respektive sotningsdistrikt. Sotningsdistrikten bedrivs av fyra

privata utförare. Dessa utförare är Härnösands Sotningsdistrikt AB, Sollefteå Sotningsdistrikt AB, Ådalens Brandskydd och Sotning AB samt Kramfors Sotning och Ventilationssanering AB.

2.4 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I detta avsnitt redovisas förhållanden som är viktiga för förbundets ekonomiska ställning och som ej redovisas i resultat- och balansräkningen.

Tabell 3: Identifierade risker med påverkan på ekonomisk ställning

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Kommunbidrag	Politiska beslut om minskade bidrag från medlemskommunerna kan få stora konsekvenser på verksamheten då intäkterna till cirka 90 % består av kommunbidragen.	- Kontinuerlig dialog med medlemskommunerna i proaktivt syfte - Arbeta för att leva upp till de krav som medlemskommunerna ställer på verksamheten
Personal	Svårigheter att rekrytera och behålla personal kan leda till att planerad och nödvändig bemanning ej uppnås.	- Marknadsföring av yrket och aktiva insatser kring rekrytering inom både heltid- och RiB-sidan - Tillsvidareanställning av RiB-personal till heltidsstyrkan - Friskvårdsaktiviteter för samtliga anställda - Fortbildning för personalen
Pensionsskuld	Vid beräkning av pensionsskulden antas den genomsnittliga pensionsåldern vara 60 år. Om fler brandmän går i pension tidigare riskerar pensionsskulden att öka.	- Kontinuerlig uppföljning av pensionsskulden - Korrigering av genomsnittsåldern för pension om nödvändigt

Förbundet är inte exponerat för finansiella risker såsom ränterisker, valutarisker och kreditrisker och kommer därför ej lämna några upplysningar om omfattning och hantering av dessa typer av risker.

2.4.1 Pensionsförpliktelser

Tabellen nedan visar förbundets pensionsförpliktelser.

Tabell 4: Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelse (tkr)	2022	2021
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättningar inkl särskild löneskatt	29 092	32 839
b) Ansvarförbindelse inkl särskild löneskatt	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	6 729	6 036
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelse (inkl. försäkring och stiftelse)	35 821	38 875
Förvaltade pensionsmedel - Marknadsvärde (tkr)		2021
Totalt pensionsförsäkringskapital	6 916	6 768
a) Varav överskottsmedel	-	-
Totalt kapital, pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar (egna förvaltade pensionsmedel)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	6 916	6 768
Finansiering (tkr)		2021
Återlånade medel	28 905	32 107
Konsolideringsgrad	19,3%	17,4%

Premier för avgiftsbestämda pensioner intjänade from 1998 redovisas det år som avgiften avser. Pensionsåtaganden före 1998 redovisas hos respektive medlemskommun.

2.5 Händelser av väsentlig betydelse

Nedan presenteras en översikt över de viktigaste aktiviteterna under året inom olycksförebyggande verksamhet, räddningstjänst och den interna organisationen. I de fall händelserna har påverkat förbundets resultat och ekonomiska ställning ges upplysningar om detta under respektive avsnitt.

2.5.1 Ukraina

Räddningstjänsten byter kontinuerligt ut äldre fordon till nyare för att upprätthålla en modern och bra verksamhet. I linje med detta planerades under året att sälja en äldre släckbil samt en hävare efter att dessa har ersatts med nya.

Samtidigt pågår ett krig i vår närhet och via europeiska myndigheter kom en förfrågan om hjälp från våra kollegor i Ukraina. Frågan gällde om det fanns möjlighet att skänka utrustning av olika slag. Efter en inventering meddelade HKÅ att två fordon och viss annan utrustning kunde skänkas, och efter avstämning med Ukrainska myndigheter kring deras behov samordnade MSB transporten av all utrustning från Sverige till gränsen i Polen. Förhoppningen är att utrustningen kan fortsätta göra nytta där den verkligen behövs.

2.5.2 Samarbete i Västernorrland

Under 2023 ska förutsättningarna för ett bredare samarbete mellan räddningstjänsterna i Västernorrland utredas. Som en inledning på arbetet har ledningsgrupperna i de tre organisationerna träffats ett flertal gånger. Syftet med mötena har varit att lära känna varandra, skapa förståelse för utredningen samt diskutera upplägg och genomförande av detsamma.

2.5.3 Räddningsregion MittNorrland

Under 2022 har arbetet med införandet av en gemensam ledningsorganisation för räddningsinsatser i Västernorrland, Jämtland och delar av Norr- och Västerbotten, benämnt Räddningsregion MittNorrland, fortsatt. Arbetet har blivit försenat pga. politiska beslut i Jämtland. Planen är att organisationen ska tas i bruk i april 2023.



I väntan på den nya ledningsorganisationen fortsätter det samarbete som tidigare inletts mellan räddningstjänsterna i Västernorrland.

2.5.4 Säkerhetsskydd

Ett samarbete har upprättats mellan HKÅ, Medelpads räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Örnsköldsvik och räddningstjänsterna i Jämtland för att se över gemensamma frågor kopplat till säkerhetsskyddet.

Under året har det analyserats vilka befattningar som ska säkerhetsklassas och provning har genomförts av personer som innehar dessa tjänster. Inledande grundkurs i säkerhetsskydd är genomförd för säkerhetsprövad personal. Krigsplaceringar och information kring detta är uppdaterat. Arbetet med säkerhetsskyddsanalys har fortsatt och nya interna rutiner har tagits fram, bland annat gällande informationssäkerhet, besöksrutiner och ID-kortshantering.

2.5.5 Suicidprevention

Förbundets suicidpreventiva arbete inriktar sig primärt mot Kramfors kommun enligt nuvarande uppdrag. Samarbete sker inom länet och HKÅ har varit en stark kraft i anordnandet av läns gemensamma aktiviteter, såsom framtagandet av en gemensam plan för suicidprevention i Västernorrland. Inom Kramfors kommun har utbildning legat i fokus och primärt utbildningen *Våga Fråga* (Suicide Zero) som erbjudits till kommunanställda. Psykiatridagen uppmärksammades i kommunen där både HKÅ och inbjudna föreläsare höll föredrag.

Andra aktiviteter som har arrangerats under året är föreläsningen *Livsviktiga snack* (Suicide Zero) vid tre tillfällen i samverkan med elevhälsan i Kramfors, en aktivitetsdag med fokus på att uppmärksamma fysisk aktivitet för att främja psykisk hälsa samt utbildningen *Ledare som lyssnar* (Folkhälsomyndigheten) som riktar sig till idrott- och föreningsliv.



Bild 3: Psykiatridagen i Kramfors

2.5.6 Räddningspersonal i beredskap (RIB)

Personalomsättningen inom RIB-verksamheten är relativt hög och det innebär en stor utmaning att rekrytera nya individer till organisationen. På flera orter saknas ett flertal brandmän och de som redan ingår i beredskapsstyrkan tar ett stort ansvar för att försöka täcka upp för de vakanser som finns. Från att en ny medarbetare har rekryterats tar det lång tid innan de är utbildade och har tillräcklig kompetens för att självständigt åka på larm. Kompetenstappet som uppstår i samband med att erfaren personal slutar är stort. Vi ett flertal tillfällen under året har beredskapen på RIB-stationer varit lägre än den föreskrivna, vilket i förlängningen kan påverka organisationens möjligheter att genomföra vissa moment under en insats.

2.5.7 Räddningstjänst

Antalet larm under 2022 uppgick till 885 st. vilket är ett lågt antal larm och en minskning med 122 st. mot 2021. Merparten av minskningen står kategorierna *brand i byggnad*, *trafikolycka* samt *övriga uppdrag* för. Ser man tillbaka några år verkar det inte bara vara pandemin som påverkat den positiva trenden till att larmen blir färre inom vårt förbund. Gällande *Brand i byggnad* kan det vara slumpen som står för det lägre antalet larm då den kategorin pendlar om man tittar över tid.

I förbundet är det områdena Härnösand, Nyland, Ullånger samt Sollefteå som minskar med färre larm än övriga områden. Minskningen gäller inom samtliga kategorier förutom automatlarm där det finns en marginell ökning.

Insatstyp	2022	2021	2020	2019	2018
Brand i byggnad	80	96	79	95	106
Brand ej i byggnad	109	103	165	124	229
Trafikolycka	119	183	179	187	156
Utsläpp av farligt ämne	2	2	2	4	21
Drunkning-tillbud	3	4	5	5	8
Automatlarm, ej gas	284	252	276	301	303
I väntan på ambulans	66	32	100	301	259
Varav hjärtstoppslarm	25	23	16	12	-
Annan händelse utan risk för skada	132	126	110	148	101
Övriga uppdrag	90	186	203	218	182
Totalt	885	1007	1119	1383	1365

Tabell 6: Räddningsinsatser per insatstyp

Insatser stationsområde	2022	2021	2020	2019	2018
Härnösand	318	355	427	497	439
Viksjo	12	10	19	27	17
Kramfors	201	208	261	293	305
Nyland	27	44	47	59	62
Ullånger	43	55	54	52	63
Nordingrå	23	27	33	39	36
Sollefteå	164	208	195	223	252
Näsåker	26	27	25	48	46
Junsele	31	36	22	90	86
Ramsele	40	37	35	55	59
Totalt	885	1007	1119	1383	1365

Tabell 5: Räddningsinsatser per station

Annat än räddningstjänst	2022	2021	2020
Medlyssning (ej insats)	378	367	251
Inbrottslarm	24	20	21
Lyfthjälp till hemtjänst	40	31	54
Passning	108	102	137
Totalt	550	520	463

Tabell 7: Andra insatser än räddningstjänst

80 st. larm om *Brand i byggnad* är en minskning med 16 st. mot föregående år. En person har omkommit inom Kramfors kommun. Stationsområden som ökar i vårt förbund är Kramfors och Ramsele, dessa två bryter mönstret mot övriga stationsområden och ökar i kategorin *Brand i byggnad*.

Sammanlagt var det 14 st. eldstadsrelaterade bränder inom förbundet och det är en något högre siffra än 2021. Räddningstjänsten tillsammans med Skorstensfejarmästaren kan konstatera att några orsaker till dessa bränder är bl.a. för dålig kunskap när det gäller att elda rätt, dåligt bränsle (sur ved)

samt ökade energipriser som tros vara en bidragande faktor till att fler använder mer ved vid eldning än de har gjort mot föregående år. Vid några av bränderna har inte anläggningen varit godkänd för eldning.

Ramsele har haft sex *Brand i byggnad* där tre av bränderna inte har någon naturlig förklaring. Två av dessa var fullt utvecklade vid räddningstjänstens ankomst.

Brand ej i byggnad följer föregående år statistiskt. I underkategorin *brand i skog och mark* har det varit lägre antal än 2021. Minskningen beror till största delen på sämre väderlek under våren och början av sommaren. Vid två av skogsbrandsinsatserna, som startade pga. av ett kraftigt åskväder, fick vi hjälp i tre dygn av helikoptrar från MSB för släckningsarbetet.

Brand i fordon står för en liten ökning, där många av dessa fordonsbränder har skett med uppsåt. Oftast är det övergivna fordon som står uppställda på parkeringsfickor efter E4:an eller våra riksvägar. Vid el-relaterade fordonsbränder kan en inkopplad motorvärmare vara orsaken till brand.

Totalt har fyra personer omkommit i *trafikolyckor* under året. Totalt har antalet *trafikolyckor* minskat, där de höga drivmedelspriserna troligen spelat en roll under året. Fordonen har en lugnare framfart numera enligt Trafikverkets studier. Fordonens hastighet är den största anledningen till att olyckor uppstår.

Drunkning-tillbud har uppgått till tre larmhändelser, därav en person har omkommit. Kallare väderlek med lägre temperatur i hav och sjöar kan ha haft stor betydelse för ännu ett lågt antal drunkningslarm.

Automatlarm har uppgått till 292 st. Av dessa är det åtta som har indexändrats om till *brand i byggnad* vid eller under räddningstjänstens ankomst. Vid fyra tillfällen har det varit hos äldreboende/vård där brukaren oftast orsakat dessa bränder genom kvarglömnda kokkäril på spisplattan. Personal på boendena har vid dessa händelser agerat snabbt och på ett bra sätt och därmed bidragit till att det inte blivit några personskador eller andra större materiella skador i byggnaden. Fyra andra händelser finns inom kategorin industri, där även deras personal har påbörjat släckning och dämpat bränderna till räddningstjänsten kommer på plats och tar över arbetet. Dessa bränder har uteslutande uppstått under själva industriprocessen.

66 st. larm *I väntan på ambulans* är en ökning med 50% mot år 2021. Våra restriktioner från Regionen har tagits bort och är en anledning till att dessa har ökat. Över tid har dessa larm minskat kraftigt. Anledningen till det är att regionen har ändrat i sina prioriteringar och räddningstjänsten larmas nu enbart på de larm där Regionen anser att det finns en konkret vårdinsats för brandpersonalen att utföra.

Händelse utan risk för skada följer larmstatistiken mot föregående år. Det relativt höga antalet på 132 st. beror oftast på att inringaren till 112 larmar och inte stannar till vid t.ex. en trafikolycka, rökutveckling eller annan händelse och kontrollera om det finns något räddningsbehov.

I kategorin *övriga uppdrag* ingår bl.a. bärhjälp till ambulans, transport i terräng till ambulans, annan hjälp till ambulans (dörrforcering), begränsat läckage av drivmedel, suiciduppdrag, hissöppning, restvärdesräddning m.fl. Där har det skett en minskning med 50% mot år 2021. Största anledningen är att det inre befälet bättre kan styra bort dessa uppdrag till rätt aktör direkt, t.ex. polis, ambulans, Trafikverket m.fl.

2.5.7.1 Brand i byggnad, Hammarvägen, Sundsvall

Den 10 september inträffade en kraftig brand i ett flerbostadshus på Hammarvägen i *Sundsvalls kommun*. Samtidigt som denna händelse var Sundsvalls och Timrås styrkor larmade till en industribrand i Birsta och på grund av detta fick Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalens styrka från Härnösand och den förbundsgemensamma insatsledaren larm till branden i flerbostadshuset.

Härnösands styrkeledare fick initialt agera som räddningsledare tills andra ledningsenheter anlände till platsen. På grund av att insatsen krävde det och att delar av Medelpads styrkor var knutna till industribranden planerades även att HKÅ:s insatsledare skulle åka på nya larm inom Medelpads område tills att andra ledningsenheter kunde frigöras.

Denna insats påvisar vinsten med ett operativt samarbete där styrkor kan användas gemensamt och disponeras av den övergripande ledningen i länet (Räddsam Y).



Bild 4-5: Brand i flerbostadshus

2.5.7.2 Brand i byggnad, Varvsallén, Härnösand

En brand utbröt den 2 november i en 30 x 70 meter stor lagerlokal på BioNorrs anläggning i Härnösand, insatsen kom att bli resurskrävande och enheter från både Höga Kusten-Ådalen och Medelpad arbetade på platsen.

Branden startade i en lagerlokal där man förvarar stora mängder pellets och initialt fanns en risk för spridning till byggnadens konstruktion, och mål med insatsen sattes till att förhindra denna spridning, vilket också kunde uppnås.

Förutom HKÅ:s egna resurser från Härnösand, Kramfors och Ullånger larmades också enheter tillhörande Medelpads räddningstjänstförbund från Söråker och Sundsvall till platsen, även Svenska släckmedelscentralen (SMC) som finns stationerad i Sundsvall för att bekämpa bränder i oljecisterner, togs till platsen för att förstärka med personal och tillhörande material.

När den regionala insatsledaren kom till platsen organiserades insatsen med denne som räddningsledare och HKÅ:s insatsledare fick rollen storsektorchef för att leda de olika sektorerna som skapades under insatsen.



Bild 6-7: Brand i pelletsförråd

2.6 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

2.6.1 Ägaruppdrag

Av ägaruppdraget från medlemskommunerna framgår att HKÅ bland annat ska ansvara för räddningsinsatser, sotning och brandskyddskontroll, tillsyn enligt LBE och LSO, tillståndsprövningar samt att förbundet ska ha ett aktuellt handlingsprogram för räddningsinsatser och olycksförebyggande åtgärder.

I förbundsordningen framgår förbundsdirektionens ansvar och arbetsuppgifter vilket bland annat inkluderar att fastställa budget, handlingsprogrammet samt delårs- och årsredovisningen. Förbundsdirektionen ska även löpande avlämna rapporter över verksamheten till medlemskommunerna. Kommunfullmäktige beslutar om taxor för myndighetsutövning samt beslutar om ansvarsfrihet för förbundsdirektionen i dess helhet. Förbundet träffar medlemskommunerna årligen via ägarsamråd.

2.6.2 Fastställande av mål för god ekonomisk hushållning

Under varje mandatperiod antas ett fyraårigt handlingsprogram av förbundsdirektionen. I handlingsprogrammet pekas riktningen ut inför de kommande fyra åren. Med handlingsprogrammet som utgångspunkt tas sedan en verksamhetsplan fram för varje nytt verksamhetsår. I verksamhetsplanen beskrivs bland annat målen för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsplanen antas av förbundsdirektionen, som därmed även fastställer det kommande årets mål för god ekonomisk hushållning. Den dagliga verksamheten beskrivs sedan i aktivitetsplaner.



2.6.3 Budgetarbete

Förbundet träffar medlemskommunerna i början av varje år för att diskutera inriktning och förutsättningar inför kommande års budget. Förslag till medlemsbidrag för det kommande året ska innan april månads utgång meddelas medlemskommunerna. Detaljbudgetarbetet pågår under hösten för att sedan antas av förbundsdirektionen i slutet av året.

2.6.4 Internkontroll

Förbundsdirektionen har ansvar för att en plan för internkontroll upprättas årligen. Internkontroll ska göras för att upptäcka och förebygga fel. Under 2022 har punkterna i Tabell 8 nedan kontrollerats.

Tabell 8: Uppföljning av intern kontroll

Kontroll av	Riskbedömning	Metod	Resultat
Att alla medarbetare inom heltidsorganisationen har erhållit/erbjudits medarbetarsamtal.	Alla medarbetare ska erbjudas medarbetarsamtal årligen för att diskutera sin arbetssituation och framtida utveckling. Det är av största vikt att medarbetarna får möjlighet att ta upp idéer, förväntningar och farhågor med sin chef. Det gynnar såväl organisationen som medarbetaren.	Görs genom att stämma av uppföljningen från respektive chef med listan över anställda i Daedalos.	Samtliga medarbetare har erhållit/erbjudits medarbetarsamtal.
Att samtlig räddningspersonal genomför de obligatoriska interna övningarna och att handlingsplaner tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	För att säkerställa att räddningstjänsten är väl förberedda vid olyckor samt besitter nödvändig kompetens att genomföra räddningsinsatser är det av största vikt att övningsverksamheten dokumenteras och kontinuerligt följs upp.	Görs genom att övningsverksamheten följs upp minst varje tertiäl. Handlingsplaner ska tas fram för de personer som har missat en obligatorisk övning.	Vid längre frånvaro t.ex. sjukskrivning och föräldraledighet har handlingsplaner tagits fram. När enstaka övningar har missats har ingen handlingsplan upprättats utan personlig kontakt har tagits med individen för att hjälpa till att återta dessa.

Handläggningstid för ansökningar om tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor.	Räddningstjänstens handläggningstid för tillståndsansökningar är tre månader från det att ansökan inkommit till förbundet. Om ansökningar glöms bort eller handläggningstiden tar för lång tid kan förbundet tappa förtroende som myndighet.	Handläggningstiden kontrolleras genom att jämföra tidpunkten för inkommen ansökan med beslut om tillstånd.	Samtliga inkomna ärenden har hanterats inom handläggningstiden.
Fakturering av extern säljutbildning.	Räddningstjänsten erbjuder ett antal säljutbildningar till våra medlemskommuner och externa kunder. Risker finns att förbundet förlorar intäkter om faktureringen ej sker.	Görs genom att antalet utförda säljutbildningar kontrolleras mot antalet fakturerade utbildningar.	Samtliga utförda säljutbildningar har fakturerats till kund.



Bild 8: Övning för att hantera farliga ämnen

2.7 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Förbundet har haft en övergripande verksamhetsplan för 2022 som utgår från handlingsprogrammet för skydd mot olyckor. Fokusområden i gällande handlingsprogram är barn och unga, arbetet med förebyggande av bränder, bibehållandet av en god utryckningsorganisation samt räddningstjänst under höjd beredskap.

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borga för en god ekonomisk hushållning. Efter 2022 kan vi konstatera att sex av de sju målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

2.7.1 Uppföljning av verksamhetsmål

Mål

Under 2022 ska 100 % av inkommande larm som definieras som räddningstjänst rendera en insats.

Studeras enbart de larm som definierats som *räddningstjänst* har organisationen under året haft resurser tillgängliga för att kunna åka på samtliga insatser (885 st.) som inkommit till SOS. Antalet insatser är lägre i jämförelse med föregående år.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Minst 80 tillsyner ska utföras under året.

Under året har 59 tillsyner enligt LSO och LBE utförts. Första halvåret genomfördes 11 st. tillsyner och under det andra genomfördes 48 st. tillsyner.

Målet anses inte uppfyllt.

Mål

Minst 900 personer ska utbildas under året.

Under 2022 utbildades totalt 1 644 vuxna i olika olycksförebyggande utbildningar.

Målet anses uppfyllt.

Mål

HKÅ ska träffa minst 1 200 barn och ungdomar under året.

Förbundet har under året träffat minst 1 300 barn och ungdomar i samband med utbildningar och informationstillfällen.

Målet anses uppfyllt.

2.7.2 Kommentarer verksamhetsmål

Under 2022 har tre av de fyra verksamhetsmålen uppnåtts.

Antalet insatser under 2022 är lägre än 2021. Förbundet har haft resurser tillgängliga för att kunna åka på samtliga de händelser som definieras som räddningsinsats.

Målet var att utföra 80 st. tillsyner under året. 59 st. genomfördes, vilket innebär att målet inte uppfylldes. Anledningen till att målet ej uppfylldes beror till stor del på att det var svårt att få tillgång till vissa verksamheter i början av året pga. pandemirestriktioner som fortsatt var aktuella. Första halvåret genomfördes 11 st. tillsyner och under det andra genomfördes 48 st. tillsyner.

Utbildningsinsatserna kom igång efter det första kvartalet på året. Det finns ett stort behov av utbildning hos företag och organisationer efter att pandemin i stort har satt stopp för utbildningsinsatser under ett par år, så efterfrågan har varit stor under året och målet har uppfyllts.

Målet att möta barn och ungdomar har också kunnat uppnås efter att pandemirestriktionerna lättades. Medarbetare har genomfört utbildningsinsatser i skolor och träffat ungdomar i samband med olika aktiviteter på stan och i samband med besök på ungdomsgårdar mm.

2.7.3 Uppföljning av finansiella mål

Mål

Årets resultat ska uppgå till minst 0,01 % av omsättningen.

Årets resultat är ett överskott om cirka 3 566 tkr.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Årets avskrivningar ska inte överskrida budgeterad avskrivning.

Årets avskrivningar är cirka 295 tkr lägre än budgeterade avskrivningar.

Målet anses uppfyllt.

Mål

Årets investeringar ska göras med eget kapital.

Alla investeringar har skett med eget kapital.

Målet anses uppfyllt.

2.7.4 Kommentarer finansiella mål

De tre ekonomiska målen har alla uppfyllts. Vi har som mål att göra ett överskott på 0,01% av omsättningen och verksamheten visar på att överskott om 3,57 Mkr. Överskottet beror till absolut största delen på att pensionskostnadernas utfall är 4 Mkr lägre än budgeterat.

Våra avskrivningar understiger budgeterade avskrivningar och de investeringar som har gjorts har skett med egna medel. En förklaring till att avskrivningarna är låga beror på att årets investeringar inte har kunnat utföras i den omfattning som planerats, viket till stor del beror på att leveranstiderna på fordon har blivit betydligt längre till följd av pandemins verkningar. Sett över tid följer dock investeringarna den beslutade planen och avskrivningarna, inklusive finansiell leasing, följer budget.

2.7.5 Budgetavvikelse

Årets resultat överstiger det budgeterade resultatet med cirka 4,1 mnkr.

Detta beror främst på att pensionskostnaderna för 2022 är ca 4 000 tkr lägre än budgeterade kostnader för helåret och även lägre än prognosticerade kostnader i delårsbokslutet. De budgeterade pensionskostnaderna utgår ifrån den prognos som erhålls från KPA inför varje nytt år. På grund av olika yttre omständigheter har utfallet för 2022 och prognosen för kommande år ändrats stort sedan den tidigare prognosen som erhöles från KPA.

I övrigt följer resultatutfallet budgeten relativt väl. På intäktssidan kan konstateras att försäljning till kommunerna är lägre (1 000 tkr) än beräknat. Detta beror på att kommunerna har sagt upp det avtal som förbundet haft om att samordna krishanteringsarbetet mellan kommunerna. Det kan även konstateras att försäljning av äldre fordon gav mer betalt (550 tkr) än vad som uppskattats.

Inom kostnader för arbetskraft går att utläsa att månadslönerna är 1 200 tkr lägre än budgeterat, vilket till stor del beror på fortsatta vakanser inom organisationen. Personalomsättningen är klart högre idag än vad den varit historiskt och både inom heltidsorganisationen som inom RIB-organisationen pågår kontinuerligt ett arbete för att rekrytera till våra vakanta tjänster. Tyvärr har även den totala sjukfrånvaron ökat sedan ifjol och dessa kostnader överstiger därmed budget med 900 tkr. Övriga personalkostnader är även dessa högre än budgeterat (940 tkr), vilket dels beror på en förändring av semesterlöneskulden samt att reservering gjorts beträffande avgångsvederlag.

För övriga kostnader kan konstateras att konstaderna för förbrukningsinventarier och arbetskläder har stigit med sammanlagt 500 tkr. Detta är kopplat till att vissa saker, tex brandslang, är slitna och har behövt bytas ut samt att det kommer fler nyanställda som behöver utrustning och kläder i anställningsskedet. Kostnaden för diesel har också stigit mer än vad som förutsågs vid budgeteringstillfället. Där uppskattades kostnaderna stiga med ca 25%, men utfallet blev att kostnaderna steg med 35% jämfört med ifjol och översteg därmed budgeten med ca 250 tkr.

Det positiva inom kostnadssidan är att kostnaderna för alarmering har minskat med 1 mnkr. Detta beror på att investering har gjorts i digital utalarmeringsteknik, vilket möjliggör en minskning av antalet Rakelabonnemang och därmed en minskning av de rörliga kostnaderna. I projektplaneringen av den digitala tekniken antogs att Rakelabonnemangen skulle behöva finnas kvar som back-up under en längre period än vad som sedan blev nödvändigt i praktiken. Därav blev resultatet bättre än budget. Totalt kommer investeringen i digital teknik har betalat sig inom fem år. Vi har heller inte ännu landat i ett färdigt avtal med Kramfors kommun kring ekonomihantering och därmed har de kostnaderna legat kvar på en låg nivå och konsulter har heller inte nyttjats i den utsträckning som planerats. Detta ger ett positivt utfall gentemot budget om totalt 800 tkr.

2.7.6 God ekonomisk hushållning

Verksamhetsplanen innehåller sju mål - fyra verksamhetsmål och tre finansiella mål - som ska borga för en god ekonomisk hushållning. Av de fyra verksamhetsmålen är tre uppfyllda. Det som inte är uppfyllt är målet gällande tillsyner. Personalen som arbetar med dessa uppgifter har under hösten arbetat hårt för att närma sig målet. Två av målen handlar om olika typer av möten med medborgarna och denna verksamhet har nu kommit igång i full skala efter att i stort ha stått still under pandemin. Organisationen har svarat bra mot de släppta restriktionerna och har snabbt kommit igång i full verksamhet och genomför både utbildningar och olika besök i stor omfattning.

De tre ekonomiska målen har alla uppfyllts. Vi har som mål att göra ett överskott på 0,01% av omsättningen och verksamheten visar på att överskott om 3 566 tkr. Likaså understiger våra avskrivningar budgeterade avskrivningar, och alla våra investeringar har gjorts med eget kapital, vilket målet anger. Investeringarna är låga för året och borde ha varit högre för att ha en jämn investeringstakt. Detta beror på att leveranstider för olika fordon har stigit kraftigt på kort tid och det är något som förbundet inte har hunnit planera för.

Övergripande har de resurser som förbundet förfogar över använts på ett effektivt och bra sätt och bedömningen är att förbundet har en god ekonomisk hushållning.

2.8 Balanskravsresultat

På samma sätt som kommunerna står kommunalförbund under lagen om balanskrav. Målet som överenskommit med ägarkommunerna är att resultatet skall uppgå till + 0,01 % av omsättningen, vilket för 2022 innebär 10 tkr. Balanskravsutredningen visar att balanskravet uppnås.

Tabell 9: Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (tkr)	2022-12-31	2021-12-31	2020-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	3 566	483	2 493
- Samtliga realisationsvinster	-754	-189	-
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	2 812	294	2 493
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Använda medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
= Balanskravsresultat	2 812	294	2 493

2.9 Väsentliga personalförhållanden

Inom Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen finns det totalt 226 personer anställda, varav 66 st. inom heltidsorganisationen (heltid brandmän samt internt stöd, ledning, brandinspektörer och brandingenjörer) och 160 st. inom beredskapsorganisationen. Av 226 anställda är 16 % kvinnor.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har under året rekryterat tre heltidsbrandmän varav alla tre går till mitten av 2023 på en provanställning som därefter övergår till en tillsvidareanställning. Under 2022 slutade fyra brandmän, en styrkeledare samt enhetschefen i Härnösand på egen begäran sina tjänster. Ytterligare en styrkeledare samt en brandman gick i pension. Rekryteringen av ny enhetschef startades upp i mitten av december 2022.

Tabell 10: Antal anställda inom förbundet

Samtliga anställda		2022-12-31		
Fördelning kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel
Heltid brandmän	46	5	51	23 %
Räddningspersonal i beredskap (RiB) och värn	136	24	160	71 %
Internt stöd och ledning (inkl. brandinspektörer och brandingenjörer)	8	7	15	6 %
Totalt	190	36	226	100 %

Antalet medelårsarbetare anställda enligt avtal AB under 2022 är 71 stycken, vilket inkluderar vikarier och projektanställningar. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare¹ inom heltidsorganisationen per 31 december 2022 är 66 heltidsanställda och genomsnittlig sysselsättningsgrad är vid samma tidpunkt 100 %.

Fördelning av personal inom heltidsorganisationen enligt nedan

- 1 Räddningschef
- 2 st. dagtid på internt stöd
- 1 krishanteringshandläggare
- 1 brandinspektör på dagtid
- 3 st. brandinspektör tillika insatsledare
- 2 st. brandingenjör tillika insatsledare
- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och insatsledare
- 1 st. brandinspektör tillika enhetschef och inre befäl
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och insatsledare
- 1 st. brandingenjör tillika enhetschef och inre befäl
- 12 st. styrkeledare
- 39 st. brandmän

Tabell 11-15: Statistik personal

Heltid, tillsvidareanställda				2022-12-31	
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
20-29 år	7	3	10	15,1	
30-39 år	16	5	21	31,8	
40-49 år	16	2	18	27,3	
50-59 år	10	2	13	19,7	
60- år	5	0	5	7,6	
Totalt	54	12	66	100	

RiB, tillsvidareanställda				2022-12-31	
Åldersfördelning	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)	
20-29 år	13	2	15	9,3	
30-39 år	34	15	49	30,6	
40-49 år	31	4	35	21,9	
50-59 år	35	1	36	22,5	
60- år	23	2	25	15,6	
Totalt	136	24	160	100	

¹ Med årsarbetare menas summan av de anställdas sysselsättningsgrader, t.ex. 100 % sysselsättningsgrad motsvarar en årsarbetare och 75 % 0,75 årsarbetare.

Samtliga anställda				2022-12-31
Fördelning kategori	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
Heltid brandmän, tillsvidareanställda	46	5	51	23%
Deltidsstyrkor (RiB) och värn	136	24	160	71%
Internt stöd och ledning m.fl.	8	7	15	7%
Totalt	190	36	226	100%

Heltid, tillsvidareanställda				2022-12-31
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
≤ 29 år	14 765	2 803	17 568	14%
30-49 år	58 755	11 535	70 290	55%
≥ 50 år	36 562	3 876	40 438	31%
Totalt	110 082	18 214	128 296	100%

RiB, tillsvidareanställda				2022-12-31
Totalt arbetad tid i timmar	Män	Kvinnor	Totalt	Andel (%)
≤ 29 år	5 735	3 751	9 486	35%
30-49 år	7 424	606	8 030	30%
≥ 50 år	9 300	0	9 300	35%
Totalt	22 459	4 357	26 816	100%

2.9.1 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har även under 2022 ökat. Långtidssjukskrivningarna i förhållande till den totala sjukfrånvaron har minskat en del sedan föregående år. Under 2022 har vi inom heltidsorganisationen haft två långtidssjukskrivningar och inom RiB-organisationen en långtidssjukskrivning.

Tabell 16: Sjukfrånvaro samtliga anställda

Samtliga anställda	2022	2021	2020	2019
Sjukfrånvaro				
De anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid (tim)	166 681	158 786	153 287	160 294
Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	6,9%	4,9%	4,0%	2,4%
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro i timmar (%)	39,1%	55,7%	49,2%	92,0%
Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor i timmar (%)	12,7%	7,0%	3,5%	3,1%
Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män i timmar (%)	5,8%	4,6%	4,1%	2,3%
Summa sjukfrånvaro för personal under 29 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 29 år eller yngre i timmar (%)	4,4%	0,9%	4,7%	0,2%
Summa sjukfrånvaro för personal 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 30-49 år i timmar (%)	7,0%	2,7%	3,6%	2,4%
Summa sjukfrånvaro för personal 50 år eller äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid i åldersgruppen 50 år eller äldre i timmar (%)	8,2%	9,8%	4,5%	1,2%

Tabell 17-18: Sjukfrånvaro per åldersgrupp heltidsorganisationen

Samtliga tillsvidareanställda			2022-12-31
Total sjukfrånvaro i timmar	Sjukfrånvaro	Arbetad tid	Sjukfrånvaro (%)
≤ 29 år	1 031	17 568	6%
30-49 år	5 711	70 290	8%
≥ 50 år	4 223	40 438	9%
Totalt	10 965	128 296	

Samtliga tillsvidareanställda			2022-12-31
Total sjukfrånvaro i dagar	Antal kaldgr	Antal kaldgr>59	Antal kaldgr>59 av total (%)
20-29 år	410	178	43,41%
30-49 år	2 477	1 422	57,51%
≤ =50 år	1 642	1 254	76,37%
Totalt	4 529	2 854	63,02%

2.9.2 Friskvård

Alla brandmän i heltidsorganisationen får träna en timme per arbetspass (om tid finns) för att upprätthålla sin fysiska status. Det finns många olika möjligheter till varierad och god träning såsom rullband, roddmaskin, trappmaskin, styrketräningslokal med olika maskiner och lösa vikter. Det finns även en idrottssal där man kan spela innebandy, mjuktennis eller utöva andra träningspass.

Övrig dagtidspersonal får lägga ut en friskvårdstimme per arbetsvecka. I vår riktlinje för fysisk aktivitet står det att arbetsgivaren ser gärna att all personal, så även kontorspersonal varje år genomför rullbandstestet. Detta på grund av att arbetsgivaren värnar om personalens hälsa. Förbundet bekostar även simning en gång per vecka för all personal inom heltidsorganisationen.

Anställda i beredskapsorganisationen får årligen en friskvårdspeng där de kan köpa träningskort och/eller tränings skor, de kan även på respektive RiB-station lägga ihop sina friskvårdspengar och köpa in gemensam gymutrustning.

All personal genomför varje år en hälsoundersökning.

För personal i utryckningstjänst innebär det att varje år förnya sitt tjänstbarhetsintyg.

2.9.3 Framtida personalutveckling

Rekryteringsbehovet av brandmän i beredskap är konstant. Det finns alltid några befintliga vakanser som måste fyllas upp samtidigt som det hela tiden sker en viss kontinuerlig avgång.

Räddningstjänsten Höga Kusten – Ådalen har inom de kommande åren ett antal pensionsavgångar, de kan hanteras genom att i tid ha en god dialog mellan medarbetare och arbetsgivare.

Räddningstjänsten Höga Kusten –Ådalens stora utmaning är att behålla befintlig personal.

Tabell 19: Pensionsavgångar samtlig personal

Samtliga anställda		
Pensionsavgångar från 58 år	Faktiska	Planerade
2023		5
2024		2
2025		1
2026		0
2027		0
2022	2	5

2.10 Förväntad utveckling och framtid

Under 2023 kommer en utredning att genomföras för att undersöka möjligheterna till utökat samarbete mellan räddningstjänsterna i länet. Utredningen kommer att inkludera alla delar av räddningstjänstens verksamhet, där totalt elva delprojekt kommer att genomföras, för att titta på hur de olika uppgifterna skulle kunna samordnas för att kunna utföras på ett mer kvalitativt och/eller effektivt sätt.

Rekrytering är fortsatt en stor utmaning inom förbundet. Det finns ett ständigt behov av ny RiB-personal (Räddningspersonal i beredskap) och rekrytering behöver även göras inom dagtidsorganisationen, där det främst finns en brist på insatsledare inom förbundet. En ökad rörlighet inom branschen gör att förbundet än mer måste jobba med frågor såsom arbetsvillkor, jämställdhet, hållbarhet och individuell utveckling för att locka och bibehålla personal. Förbundet behöver även jobba för att få fler som är uppväxta inom lokalområdet att söka sig till yrket inom olika roller.

Förändringen i omvärldsläget i samband med kriget i Ukraina har lyft upp totalförsvaret och säkerhetsskydd högt på den politiska agendan. Räddningstjänsten har ett stort ansvar inom det civila försvaret och planering och förberedelser för detta kommer behöva intensifieras under de kommande åren. Regeringen har beslutat om start av civilplikt där en förstärkning av kommunal räddningstjänst är prioriterad. Detta kommer att innebära nya utmaningar och arbetsuppgifter för organisationen.



Bild 9: Övning för styrkeledare i akut omhändertagande av självmordsnära person

3 Drift- och investeringsredovisning

3.1 Driftredovisning

Årets resultat är + 3 566 tkr.

3.1.1 Intäkter

Den absolut största delen (93%) av förbundets intäkter utgörs av medlemskommunernas bidrag. Resterande del av intäktssidan är avgifter i samband med myndighetsutövning, försäljning av olika tjänster som förbundet erbjuder, hyresintäkter samt ersättningar för automatlarm.

Utfallet av intäkterna under året är något lägre än budgeterat, men relativt nära prognosticerat vid delårsredovisningen, på totalen. Inom kategorin kan utläsas att intäkterna är högre än budgeterat gällande försäljning av maskiner, där försäljningspriset på ett par fordon blev högra än estimerat. Intäkterna från försäljning till kommun är lägre än budgeterat, vilket beror på att försäljning av krisberedskapskompetens till medlemskommunerna inte har skett som planerat. Det beror även på att ersättning för arbetskraft gällande suicidsamordnare skulle ha budgeterats på annat kontoslag.

3.1.2 Kostnader

Utryckningspersonalens särskilda avtalspension, R-SAP, tryggas genom pensionsavsättningar. Under förutsättning att en brandman har arbetat inom räddningstjänsten i minst 30 år, varav 25 år i utryckningstjänst, har denne rätt att gå i pension vid 58 års ålder. Kostnaden för R-SAP beräknas av förbundets pensionsadministratör KPA. Pensionskostnaderna för 2022 är ca 4 mnkr lägre än budgeterade kostnader för helåret och även lägre än prognosticerade kostnader i delårsbokslutet.

Det totala kostnadsutfallet för arbetskraft, exklusive pensionskostnader, följer budget relativt väl. Kostnader för löner är ca 1,5 mnkr lägre än budgeterat. Detta beror delvis på ersättning från kommunen gällande suicidsamordnare, som bokförts på detta konto men budgeterades som en intäkt. Ytterligare orsaker är att det fortsatt finns vakanser inom förbundet. Ett aktivt arbete för att locka fler medarbetare till förbundet pågår. I övrigt kan utläsas att sjuklönerna är 900 tkr högre än budgeterat och att övriga personalkostnader har överstigit budget med samma belopp. Det förklaras dels med att semesterlöneskulden har förändrats, dels med att reservering gjorts beträffande avgångsvederlag med 0,5 mnkr.

Övrigt som kan nämnas är drivmedel, som trots uppräknings i budget överstigit det beräknade beloppet med 250 tkr. Kostnaderna för Rakel och utalarmeringsteknik blev ca 1 mnkr lägre, till stor del beroende på att vi kunde träda in i den nya digitala tekniken, och därmed lämna Rakel som utalarmeringsystem, tidigare än uppskattat i planeringsskedet. Förbundet har heller inte nyttjat konsulter i den utsträckning som planerats och har därmed minskat kostnaderna med ca 300 tkr jämfört med budget.

3.2 Investeringsredovisning

Leveranstiden av organisationens planerade investeringar har de senaste åren dragit ut på tiden. Det är tydligt att planeringen måste ställas om och att framförallt fordon måste beställas med klart längre framförhållning än vad som hittills har varit fallet. För 2022 så var planen att köpa in några mindre fordon samt terrängfordon till organisationen. Under året har två terrängfordon och en del räddningsmaterial samt utalarmeringsutrustning levererats. Investeringen i utalarmeringsutrustning gör att de årliga kostnaderna för Rakel kan minskas framöver.

Tabell 20: Investeringsredovisning

Nr	Objekt (tkr)	Utfall 2022	Budget 2022	Utfall 2021	Budget 2021	Utfall 2020	Budget 2020
1	Höjdfordon					5 492	
2	Släckbil			3 841			3500
3	Mindre släckbil			2 413	2 500		
4	Övriga fordon	328	2 000	2 086	1 500	1 894	1600
5	Räddningsmateriel	344	1 000	565	700	410	300
6	Basutrustning fysisk träning	78				52	
7	Övrigt	188		1 574	1 500	11	
	SUMMA	938	3 000	10 479	6 200	7 859	5 400



Bild 10: Hävare som skänktes till våra kollegor i Ukraina

4 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2022	2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	1	6 765	6 562	7 384
Verksamhetens kostnader	2	- 77 096	- 75 903	- 81 360
Avskrivningar	3	- 13 321	- 12 936	- 13 615
Verksamhetens nettokostnader		- 83 652	- 82 277	- 87 591
Medlemsbidrag	4	87 976	83 636	87 976
Verksamhetens resultat		4 324	1 359	385
Finansiella kostnader	5	-758	- 876	- 940
Resultat efter finansiella poster		3 566	483	-555
Årets resultat	6	3 566	483	-555

5 Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Byggnader	7	16 788	25 500
- Maskiner och inventarier	8	24 904	28 575
Summa anläggningstillgångar		41 694	54 076
Omsättningstillgångar			
- Kortfristiga fordringar	9	43 574	35 861
Summa omsättningstillgångar		43 574	35 861
SUMMA TILLGÅNGAR		85 267	89 937
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	24 117	20 552
Avsättningar			
- Avsättningar för pensioner o likn. förpliktelser	11	25 363	28 828
Summa avsättningar		25 363	28 828
Skulder			
- Långfristiga skulder	12	8 330	17 214
- Kortfristiga skulder	13	27 457	23 343
Summa skulder		35 787	40 557
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		85 267	89 937
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys		
	2022-01-01	2021-01-01
<i>Belopp i TSEK</i>	2022-12-31	2021-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	3 566	483
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	9 855	11 707
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	13 420	12 190
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av förråd och varulager	–	–
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	- 1 130	2 491
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	4 001	- 3 210
Kassaflöde från den löpande verksamheten	16 291	11 471
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	- 938	- 10 480
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	–	–
Kassaflöde från investeringsverksamheten	- 938	- 10 480
Finansieringsverksamheten		
Amortering av långfristiga skulder	- 8 770	- 8 656
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	- 8 770	- 8 656
Årets kassaflöde	6 583	- 7 665
Likvida medel vid årets början	29 193	36 858
Kursdifferens i likvida medel	–	–
Likvida medel vid årets slut	35 776	29 193

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
	2022-01-01	2021-01-01
<i>Belopp i TSEK</i>	2022-12-31	2021-12-31
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	13 320	12 936
Återförda avsättningar till pensioner	- 3 465	- 1 229
	9 855	11 707

7 Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2022	2021
Försäljningsintäkter	6 011	6 373
Övriga försäljningsintäkter	754	189
	6 765	6 562
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader för arbetskraft	-65 710	-64 005
varav pensionskostnader	-2 495	-5 475
Lokal- och markhyror	-555	-400
Material	-432	-495
Övriga rörelsekostnader	-10 400	-11 003
	-77 097	-75 903
Not 3 Avskrivningar		
Byggnader	-8 712	-8 712
Maskiner och inventarier	-4 609	-4 224
	-13 321	-12 936
Not 4 Medlemsbidrag		
Härnösands kommun	26 991	25 659
Kramfors kommun	29 516	28 060
Sollefteå kommun	31 469	29 917
	87 976	83 636
Not 5 Finansiella poster		
Övriga ränteintäkter	196	0
Övriga räntekostnader	-55	-32
Räntekostnader finansiell leasing	-340	-454
Finansiell kostnad på pensioner	-559	-390
	-758	-876
Not 6 Årets resultat		
Årets resultat enl resultaträkningen	3 566	483
Avgår jämförelsestörande intäkter	-	-
Avgår realisationsvinster	-754	-
	2 812	483

Not 7 Byggnader (Finansiell leasing)

Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	51 373	51 373
Omklassificeringar		
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	51 371	51 373
Ingående ackumulerade avskrivningar	-25 873	-17 161
Årets avskrivningar	-8 712	-8 712
Omklassificeringar		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-34 585	-25 873
Utgående redovisat värde	16 788	25 500

Sammanställning av finansiella leasingavtal

Därav förfall inom 1 år	8 884	8 770
Därav förfall inom 2 - 5 år	7 503	16 387
Därav förfall senare än 5 år	827	827
	17 214	25 984

Not 8 Maskiner och inventarier

Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	68 281	71 823
Årets anskaffningar	937	10 479
Årets försäljningar/utrangeringar	-5 522	-14 022
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	63 696	68 280
Ingående ackumulerade avskrivningar	-39 705	-49 504
Årets avskrivningar	-4 608	-4 223
Årets försäljningar/utrangeringar	5 522	14 022
Utgående ackumulerade avskrivningar	-38 791	-39 705
Utgående redovisat värde	24 905	28 575

Not 9 Kortfristiga fordringar

Fordringar hos Kramfors kommun, koncernkonto	35 776	29 193
Kundfordringar	1 267	986
Interimsfordringar	2 571	2 495
Övriga kortfristiga fordringar	3 960	3 187
	43 574	35 861

Not 10 Eget kapital

Ingående eget kapital	20 552	20 069
Resultateffekt på grund av införande av finansiell leasing		
Årets resultat	3 565	483
	24 117	20 552

Not 11 Avsättning till pensioner

Specifikation - avsatt till pensioner

Särskild avtals/ålderspension	20 411	23 200
Löneskatteskuld	4 952	5 628
	25 363	28 828

Avsatt till pensioner

Ingående avsättning	28 828	30 057
Årets avsättning	-331	1 854
varav:		
- Nyintjänad pension	0	1 458
- Ränte- och basbeloppsuppräknig	559	390
- Övrig post	-890	6
Årets pensionsutbetalningar	-2 458	-2 843
Förändring av löneskatteskuld	-676	-240
	25 363	28 828

Totala pensionsåtaganden

Avsättningar	25 363	28 828
Ansvarsförbindelse	-	-
Kortfristig del av pensionsskuld	3 729	4 011
	29 092	32 839

Not 12 Långfristiga skulder

Finansiell leasingsskuld	8 330	17 214
	8 330	17 214

Not 13 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	5 149	1 856
Finansiell leasingsskuld	8 884	8 770
Pensionsavsättningar	3 729	4 011
Interimsskulder	6 993	5 987
Skulder till staten	2 702	2 719
	27 457	23 343

8 Redovisningsprinciper

Förbundet följer lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt tillämpar rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Enstaka undantag från detta redovisas även i notapparaten.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Personalkostnader - Förändring av semesterlöneskuld redovisas som en kostnad i verksamheten. Timlöner som är intjänade under augusti men utbetalas i september är upptagna som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Periodiseringar - Inkomster och utgifter periodiseras enligt god redovisningssed, det innebär att inkomster och utgifter har bokförts på de perioder som de intjänats respektive förbrukats. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta

Jämförelsestörande poster - Om det finns jämförelsestörande poster redovisas de på separata rader i resultaträkningen under verksamhetens nettokostnader och specificeras i not till respektive post. Som jämförelsestörande betraktas kostnader eller intäkter som är sällan förekommande och uppgår till ett väsentligt belopp

Extraordinära poster redovisas enligt RKR R11 och innebär att posten dels saknar samband med den ordinarie verksamheten, utgör en engångshändelse samt uppgår till ett väsentligt belopp. Extraordinära poster redovisas på separata rader i resultaträkningen och specificeras i not.

Finansiella tillgångar redovisas enligt RKR R7, vilket innebär att syftet med förvärvet avgör värderingen. När syftet med innehavet är att generera avkastning eller värdestegring skall tillgången värderas till verkligt värde fram till dess att de förfaller, avyttras eller löses in. Verkligt värde är ett beräknat marknadsvärde för tillgången, bedömd genom extern värdering alternativt av två oberoende parter som har intresse av att en transaktion genomförs. Finansiella tillgångar som kontinuerligt är föremål för köp och försäljning klassificeras som omsättningstillgångar.

Finansiella tillgångar som betraktas som stadigvarande klassificeras som anläggningstillgångar och värderas till anskaffningsvärde. När bedömning påvisar att den finansiella anläggningstillgången har ett lägre värde än det redovisade värdet per balansdagen samt att nedgången bedöms vara bestående då görs nedskrivning till det lägre värdet.

Värdering och upplysningar om pensionsförpliktelser - Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i förbundet är beräknade enligt RIPS07 i enlighet med rekommendationen RKR 17 "värdering av och upplysningar om pensionsförpliktelser". Pensionskostnaderna baseras på uppgifter från pensionsbolaget KPA. Prognosen från KPA baseras på en genomsnittlig pensionsålder på 60 år. Upplysningar vad gäller pensionsavsättningar lämnas i not till balansräkningen. Under Eget kapital finns det medel avsatt för att möta framtida pensionsutbetalningar.

Materiella anläggningstillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Beloppsgränsen för mindre värde har satts till ett ½ basbelopp.

Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt d.v.s. med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd. Avskrivningarna påbörjas månaden efter att inventarier tagits i bruk.

Tillgångar betraktade som finansiella (förhyrda lokaler) redovisas bland tillgångsslaget byggnader.

Huvudsakligen tillämpas följande linjära avskrivningstider.

Lätta fordon	6 år
Tunga fordon	12 år
Höjdfordon	15 år
Data & telefoni	3 år
Räddningsmaterial	5 år
Inventarier	5 år

Enligt rekommendationen RKR R4 "Materiella anläggningstillgångar" ska upplysningar om ackumulerade anskaffningsvärden lämnas i not.

Finansiell leasing, RKR R5 - Räddningstjänsten klassificerar from år 2020 hyresavtal för verksamhetslokaler såsom varande finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal föreligger då riskerna och fördelarna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt ligger på hyrestagaren (leasingtagaren). Resultateffekter av den ändrade redovisningsprincipen som avser 2019 har korrigerats mot eget kapital under 2020.

Tillgångar som förhyrs enligt finansiellt leasingavtal redovisas som tillgång i förbundets balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida hyres/ leasingavgifter redovisas som skuld.

De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan, vilket motsvarar kvarvarande kontraktstid.

Hyresbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna. Amorteringstiden av skulden görs under samma tidsintervall som avskrivningsplanen för tillgången.